

Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство „Проф. Асен
Диамандиев“ – Пловдив

Факултет „Музикална педагогика“

Катедра „Музикална педагогика и дирижиране“

ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД за придобиване на образователна и научна
степен „Доктор“ на тема:

**„СРАВНИТЕЛНО ИЗСЛЕДВАНЕ НА ДЪРЖАВНИТЕ
ОБРАЗОВАТЕЛНИ СТАНДАРТИ ПО „МУЗИКА“ В
УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ В КИТАЙ И В БЪЛГАРИЯ“**

Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...
Докторска програма: „Методика на обучението по музика“

Автор: Ву Мейхонг

Научен ръководител: проф. д-р Цветанка Коловска

Темата на дисертацията е подбрана според един солиден мотив - установено по-ниско от очакваното - и необходимото - ниво на развитие на музикалните способности на студентите, които вече са преминали 12-годишен курс на обучение по музика в училище. Авторът правилно се е насочил към търсене на опит и ефективни практики в музикалното възпитание на друга държава, като, при съпоставянето на двете системи да се открие това, което прави българското музикално възпитание успешно. Това е свързано и с многообхватността на формулираната цел - да се сравнят не само методи за преподаване, средства и резултати, но и елементи от образователната система по музика като подготовката на музикални педагози. Това не само прави достъпни за усвояване предимствата на българската музикалнообразователна система, но и става основа на омяна на ценен опит, на усъвършенстване и на двете образователни концепции. Задълбоченият и амбициозен подход на автора личи също и от поставените задачи, като "Да се изведат и анализират културните среди и образователните концепции, стоящи зад различните стандарти" (с. 6). Ву Мейхонг правилно отбелязва, че двете системи не биха могли да се разглеждат изолирано от световното музикално образование. Във връзка с това е разгледана дейността на най-авторитетните международни

музикални организации, като е подчертано, че те, сътрудничейки си с правителства, могат да влияят върху формирането на образователни политики, които не само са актуални, но и са събрали опита на учени, експерти, педагози от много страни.

В дисертацията детайлно са разгледани различни учения, свързани с музиката, музикалнопедагогически системи, издирени и описани са исторически факти, засягащи формите на сътрудничество в областта на музиката между България и Китай. Посочени са и някои проблеми, затрудняващи това сътрудничество, както и мерки за преодоляването на тези проблеми. Сред идеите за развитие на сътрудничеството между двете страни са изброени някои нови, несрещани досега в музикалната колаборация на двете страни практики, като съвместно съчиняване на музикални творби от български и китайски автори, при което те усвояват музикалния език на другата страна и създават уникален смесен стил, съвместно изучаване на методите на преподаване на музика в различни възрастови групи, размяна на дигитални музикалнообразователни ресурси. Тези идеи на автора заслужават по-нататъшно разгръщане в пределите на двустранното сътрудничество.

Обстойно е проследено музикалното обучение в Китай от древността до наши дни.

Във връзка с казаното дотук, не мога да не отбележа отличната информираност на Ву Мейхонг по въпросите на националното и международното музикално образование.

При анализа на "Стандарти за учебна програма за задължително обучение по изкуства" авторът изтъква три основни аспекта - възпитание на личности с висок морал; естетическо възпитание, позволяващо на учащите да разграничат стойностните образци на световно художествено творчество от нискоценните форми на субкултура; изграждане на коректни възгледи за историята, етносите, традициите и чувство на приобщеност към националните и общочовешките теми в културата.

В общото предложение, което докторантът прави за преподаване, е много ценно това, че той съветва учителите да отчитат "вътрешната логика на знанието" (с. 89), да се стремят към интеграция с другите учебни предмети и да се съобразяват с конкретната ситуация, което може да доведе до възникване на творчески учебни часове.

Друга препоръка е да се познават съвременни технологии, които могат да бъдат от полза в преподаването, които учителите да прилагат в уроците. Така се изгражда естествена връзка между съвременност и традиция и се стимулира креативният потенциал на младите хора.

Ву Мейхонг напомня също и, че е необходимо да се обърне специално внимание на проследяване на реалния напредък на учениците.

По отношение на създаването на учебници и учебни помагала докторантът предлага да се обавят нови елементи, някои от които да бъдат вдъхновени от

реалния живот, а други да се основават на проекти и задачи.

Докторантът открито признава и описва някои проблеми, възникващи при прилагане на новите учебни програми. Тези проблеми засягат както интересите и способностите на учащите, така и качеството на подготовка на учителите.

Като проблеми, идващи от страна на учениците, той вижда различните им способности, а, много често, оттам - и пониженият интерес на изоставащите ученици към занятията с музика. За да се предотврати това, Ву Мейхонг предлага персонализиране на учебния процес, т.е. обръщане на внимание към всеки пропуск в подготовката на ученика и насочване на повече усилия в преодоляването му.

Проблемът с недостатъчната музикална грамотност, непълноценната подготовка на някои учители да провеждат качествени учебни занятия според Ву Мейхонг се отнася до мерки, които трябва да се предприемат от отговорните за образованието държавници, които да осигурят достатъчно курсове, а самите преподаватели да се обучават активно и ефективно.

Съществува и проблем с недостига на подготвени учители.

При сравнението на китайската с българската музикалнообразователна система докторантът откроява следните прилики и различия:

- И двете системи са ориентирани към естетическо възпитание, изграждане на музикални и артистични способности, възпитаване на хуманизъм. В китайската музикалнообразователна система обаче има изявен идеологичен акцент, какъвто отсъства в българската система. Китайското музикално образование е насочено също към възпитаване на национално самочувствие и принадлежност към общност с общо бъдеще. Този аспект е по-малко застъпен в изискванията за музикално възпитание в България.

И двете страни считат за важно развитието на артистичните способности (способностите да изпълняват музика с подходяща емоционална нагласа, което е фактор в постигане на по-фина оценка на възприемани тонови образци и обогатява емоционалната реакция при слушане на музика) и креативните способности (способността да създават собствена музика, което благоприятства творческото мислене), използването на съвременни технологии, но, докато в България има ясен акцент върху теоретичното познаване на музикалноизразните средства, възпитаване на дълбока любов към тоновото изкуство, уважението към музиката на различните етноси, Китай е по-фокусиран върху развитието на всеки отделен ученик, развитието на уменията му, участието в дейности за изразяване - изпълнение на музика. В България се търси познаването на различни стилове музика, учащите се запознават с периодиката и развитието на джаза, с развлекателната музика, изразяването на лично мнение. В Китай се търси детайлно развитие на цялостните компетенции на учащите, а интегративните връзки, не само с другите изкуства (танц, изобразително изкуство, драма, опера, филми, телевизия, дигитално медийно изкуство), но и с предмети, неучастващи в естетическия цикъл, е мнџа по-изявена.

Българската музикалнообразователна система е по-ефективна в постигнатите практически резултати по отношение на познаване, чувстване, изпълнение на български музикален фолклор, народни танци, познаване и възраждане на обреди и обичаи, съпътстващи религиозните празници. В Китай много форми на народно изкуство остават непознати на младите хора и постепенно отмират.

В Китай при оценване на постиженията на ученика се отчита и ежедневно му развитие, като оценката му не се изразява само с число, а включва и детайлни коментари на отбелязаните от учащия постижения. Оценяването в България се изразява в текущи, срочни и годишни оценки, получени чрез изпитване и тестове.

Основна отлика в учебниците в България и Китай е това, че българските учебници се придържат към музикално обучение и възпитание, т.е. засегнати са характеристиките на музикалното изкуство, в китайските учебници музиката е интегрирана с другите форми на естетическа практика.

Уместен акцент в дисертацията е коментарирането на китайската традиционна музика, но също и запознаването с националното изкуство на народите по света, както и с образците на световната музикална съкровищница.

Друго сполучливо изискване е следенето на емоционалните реакции на учениците по времена занятията с изкуство за стимулиране на интереса им към различните форми на естетическа практика, както и създаване на подходящ емоционален климат за преживявания, формирани емоционалния опит и за изява на артистичните умения.

Важен момент е и установяването и използването на интегративни връзки между дисциплините от естетическия цикъл и останалите учебни предмети, което, освен по-доброто разбиране и запаметяване на преподаваната информация, води до "трениране" на мозъка на учащия да търси взаимосвързаността на събития, да открива връзки, които могат да бъдат използвани.

В заключение ще кажа, че:

1. Обстойно е разгледано историческото развитие на обучението по музика в България и Китай;

2. Богат на исторически факти е разделът за културния обмен между двете страни;

3. На основата на тези знания и съпоставката на музикалното възпитание в двете страни, са направени ценни изводи за подобряване на някои аспекти от китайската музикалнообразователна система.

Съгласна съм с изведените приноси. Авторефератът отразява точно съдържанието на дисертацията.

Убедено гласувам на Ву Мейхонг да бъде присъдена научната и образователна степен Доктор.